

UPA 2024/102

23/4-2024

Anna Wangenheim

**Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut, Naalakkersuisut peqquneqassasut naalagaaffiup
avataani Kalaallit Nunaata sinniisoqarfiinut aningaasartuutit nalilersoqqullugit. Nalilersuineq**

Inatsisartunut UPA2024 ingerlanerani agguaanneqassaaq

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit)

(Siullermearneqarnera)

Qujanaq Demokraatit Inatsisartuni ilaasortaatitaannut Jens-Frederik Nielsen siunnersuuteqarneranut, annertuumik pilersaarusiornikkut nunanilu tamalaani politikkikkut pisunut inissisimanitsinni.

Taamatuttaarlu nunani allani niueqatinut aningaasatigut iluaqutaasussamik kissaateqarnermut.

Nunatta nunani tamalaani politikkikkut pisunut inissisimanera immikkuullarissuuvoq Issittumi aammalu nunarsuarmut tamarmut. Danmarkip Kunngeqarfianut atanitsinni uagut Kalaallit Nunaanni killilimmik nammineq naalakkersuisoqarpugut, taassumali pilersaarusiornermut isumaa annertusisimavoq Issittumut soqutiginninnerup annertusisimanera pissutigalugu naalagaaffiniit aammalu suliffeqarfinniit.

Isumannaassuserput nikerarsinnaavoq arlalinnik pissuteqartumik. Maani nunatsinni politikkikkut inissisimanerput nunanilu allani pissaanilissuarnut attuumassuteqarnerput isumannaassusitsinnut sunniuteqarsinnaavoq. Taakku saniatigut silaannaap allangoriartorneranit unammilligassat, avatangiisit pillugit ernummateqarnerit Issittumilu killeqarfileqquaannerup isumannaassuseq patajaassuserlu sunnersinnaavaat.

Kalaallit Nunaata tungaaniit nunani allani sinniisoqarfinnik pilersitsigaangatta, pingaartuuvoq eqqarsaasersuutigissallugu nunani tamalaani politikkikkut pisut isumannaassusittalu ajorseriataarsinnaanera tassani pineqarpoq politikkikkut patajaassuseq, avatangiisit aammalu killeqarfitsinni innarligassaanngissutsitta sioorasaarneqarsinnaanera. Taakku pissutsit sukumiisumik misissoqqissaarnerisa nunani allani akuusinnaanitsinnut nalunaarutigineqartussamik isummernissamut ikiorsersinnaavaatigut.

Nunani allani sinniisoqarfeqarneq liberaalit isiginnittaasaat malillugu arlalinnik pitsaaquteqarlunilu ajoquitaqarpooq. Pitsaaqutaanut ilaavoq nunani tamani pisartunut tikkkuminartuunerup annertunerulernera, nunarsuarmi tamarmi attaveqaatinik suleqatissanillu ineriaasinnaaneq aammalu Kalaallit Nunaata nunarsuarmi tamarmi akuusutut isigineqarnerata annertusarneranut. Ajoqutaasunut ilaasinnaapput sinniisoqarfiit pigiinnarnerisigut aningaasat qaffassinnaaneri, kulturikkut paatsooqatigeeriaarsinnaaneq imaluunniit politikkikkut aaqqiagiinnginnerit pilersinnaaneri imaluunniit nunami sinniisoqarfiusuni niuerikkut naalleraanerit. Ataatsimut isigalugu nunani allani sinniisoqarnermut ammasumik isiginninneq ineriarnermik neqerooruteqarnermik periarfissiisinnaavoq, kisiannili sukumiisumik pilersaarusiornissamik upalungaarsimanermillu piumasaqaatitaqarluni.

Nunani allani sinniisoqarnermut aningaasartuutit nikerarsinnaapput pissutsit assigiinngitsut pissutaallutik soorlu sinniisoqarnermi inissisimaneq, annertussuseq siunertarlu. Aningaasartuutinut nalinginnaagajupput ininik attartorneq, sulisunut akissarsiat, angalanernut aningaasartuutit, ussassaarinerit, akileraarutit pisinnaatitsissutillu, sillimmasiinerit aammalu allaffisornermut aningaasartuutit. Aamma aningaasartuuteqarsinnaavoq piffinni inatsisit malittarisassallu tulluussarnerinut aammattaarlu ilimaginngisaraluanik aningaasartuuteqartoqarsinnaalluni aningaasat naliisa allangornerisigut imaluunniit nunami sinniisoqarfiusumi politikkikut allangortoqarneratigut. Uagutsinnut pingaartuuvoq, aningaasartuutit taakku sukumiisumik nalilersornissaat aammalu sukumiisumik inuaqatigiinni aningaasarsiornikkut kingunerisassaasa naatsorsornissaat, nunani allani sinniisoqarfinnik pilersitsinnginnitsinni. Taamaattumik pissusissamisoopoq, taakkunani sinniisoqarfinni ammasumik isertuanngitsumillu ingerlatsisoqarnissaa, soorlu siunnersuuteqartup kissaatigisaatut paasigipput.

Nunani allani sinniisoqarfinnik pilersitsinermut atasumik inuaqatigiinni aningaasarsiornikkut kingunerisassaasa naatsorsunngitsoorneratigut uagutsinnut Kalaallit Nunaanni arlalitsigut ajortumik kinguneqariaannaavoq. Aningaasartuutit pitsaaqutigisinnaasaallu peqqissaartumik nalilersorsimatinnagit aningaasatigut annaasaqaatigisinnaavarput, inernerit naatsorsuutigisimasaraluagut angunngitsoorlugit imaluunniit nunani allani sinniisoqarneq pigiinnarsinnaajunnaarlugu. Missingersuut qaangerneqariaannaavoq, taamaalillunilu aningaasatigut aalaakkaasumik ingerlanerput annertusiartornissamullu periarfissat sunnersinnaallugit.

Aammattaaq inuaqatigiinni aningaasarsiornikkut kingunerisassaasa naatsorsunngitsoorneratigut paasiaqarluanginnermik kinguneqarsinnaavoq, kulturikkut assigiinngissutsinik imaluunniit inatsiseqarnikkut piumasaqaateqarnernik, niuerermik ajalusoornermik kinguneqarsinnaalluni imaluunniit ima ingasatsigaluni inatsisitigut kinguneqartinneqarsinnaalluni. Aamma upperineqarnerput imaluunniit tusaamaneqarnerput annaasinnaavarput, nioqqtissat imaluunniit kiffartuussinerit nunap pineqartup niuerfiannut naatsorsuutigineqartutut tunniussinnaanngikkutsigit.

Naatsumik oqaatigalugu inuaqatigiinni aningaasarsiornikkut kingunerisassaasa naatsorsunngitsoornerisigut aningaasatigut annaasaqaatigisinnaavarput, iliuusisanut unamminartoqartitsineq aammalu nunatta isigineqarneranut innariisinjaalluni, taakkulu erseqqissarpaat qanoq pingaaruteqartigisoq nunani allani sinniisoqarfinnik pilersitsisoqannginnerani sukumiisumik nalilersueqqaartoqartarnissaa.

Taamatut oqaaseqarluta, siunnersuuteqartup uuminnga isummerfigisassatut siunnersuuteqarnermini siunertai, tamakkiisumik taperserpagut, itisiliisoqarnissaalu paasuminarnerulernissaanik siunertaqartoq atorfissaqartinneqassappat, taamaaliussaagut aappassaaneerneqannginnerani ataatsimiitaliami suliarineqarnissaa sioqqullugu.